

Съдържание

Новини	2
Годишнини на членове на БАН (1869–2020) – Ст. Хрусанова	6
Книги от Академичното издателство „Проф. Марин Дринов“, постъпили във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	17

Редакционна колегия: Главен редактор: Стефка Хрусанова (hrusanova.st@cl.bas.bg), доц. д-р Никола Казански (refer2@cl.bas.bg), Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg), Милкана Лишкова (milkana@cl.bas.bg), Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Снимки: Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Компютърна обработка на изображения и текст: Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg)

Приемат се статии за печат във формат word, с основен текст на шрифт Times New Roman 12, след окончателна авторска корекция. Илюстрациите да се изпращат във формат jpg, отделно от текста.

Адрес за кореспонденция
гр. София 1040
ул. “15-ти ноември” №1
тел: 979 53 79, 979 52 54
<http://www.cl.bas.bg>
E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

НОВИНИ

На 18 февруари 2020 г. Централната библиотекa на БАН дари на библиотека „Детко Петров“ в Цариброд 28 тома научна, художествена и научно-популярна литература. Дарението беше обявено пред препълнения салон на библиотеката по време на лекцията на проф. Кирил Топалов „Българската възрожденска литература в контекста на Балканското Възраждане и Просвещение през XVIII и XIX век“ и в присъствието на посланика на България в Република Сърбия Н. Пр. г-н Радко Влайков. На следващия ден Протоколът за дарение беше подписан от директора на библиотеката г-жа Ясминка Манчев, която, заедно със своите сътрудници г-жа Албена Милев и г-жа Елизабета Георгиев, благодари сърдечно за оказаното внимание от най-голямата научна библиотека в България и изрази желание това сътрудничество да продължи да се развива.

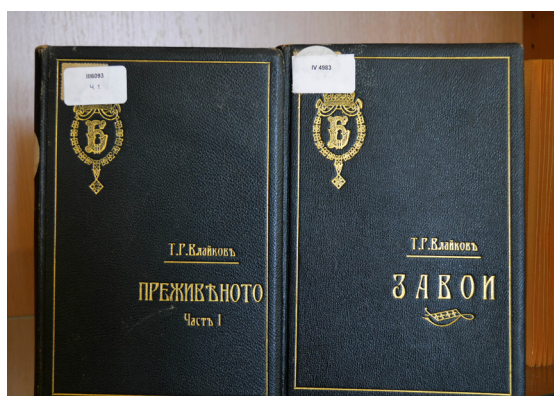
Цариброд има богата библиотечна традиция. Читалището в града е основано през 1898 г. по инициатива на актьорското дружество, създадено през 1888 г. с цел с парите от представленията да се закупят книги за библиотека. Някои данни показват, че читалище в тогавашния Цариброд е съществувало и преди това. След Първата световна война, в съответствие с Ньойския договор от 1919 г., Цариброд става част от Кралството на сърби, хървати и словенци. Тези исторически условия оказват силно влияние върху всички сфери на живота и културата на местното население. През 1919 г. общественно-политическите промени довеждат до преместването от царибродчани на читалището и библиотеката в гр. Драгоман, България, а след 6 ноември 1920 г. – в гр. София, където се създава Царибродско бежанско читалище. По време на Втората световна война се създава ново читалище в

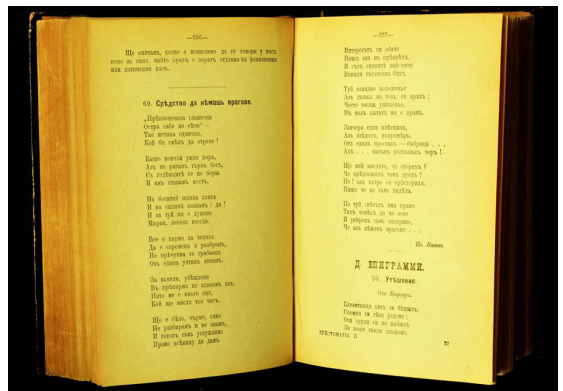
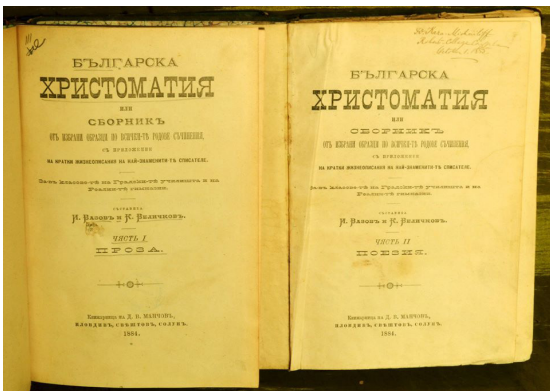
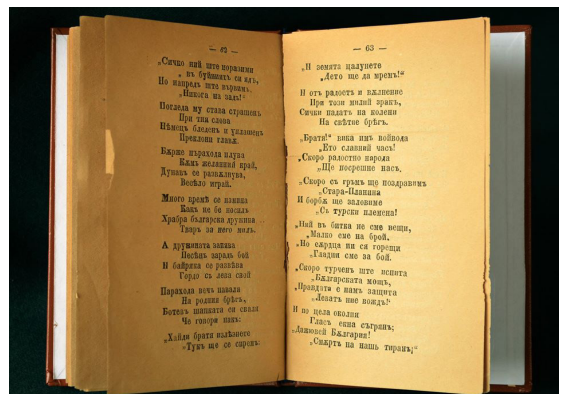
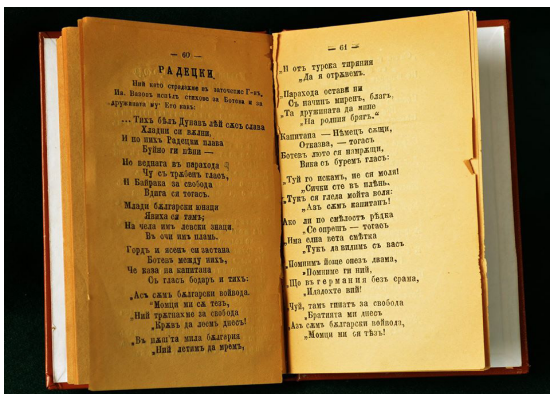
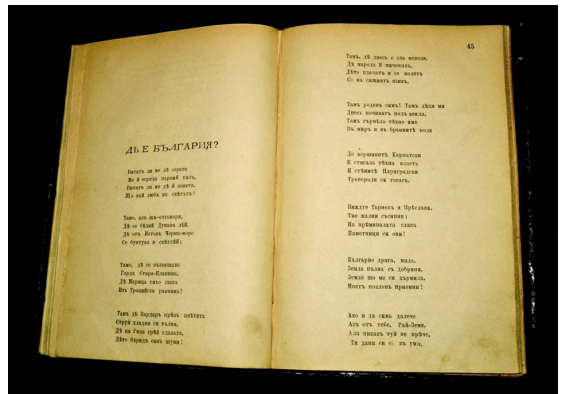
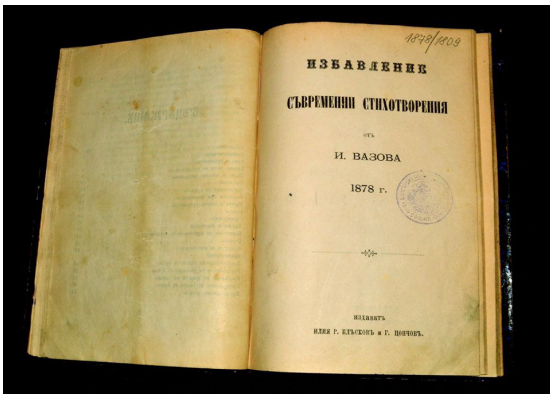
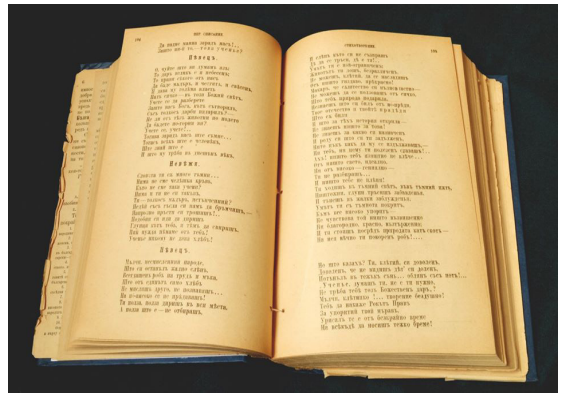
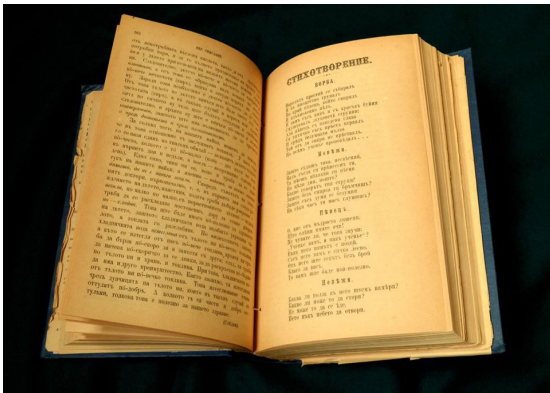
града, както и няколко селски читалища. През ноември 1941 г. е основано Царибродското народно читалище „Отец Паисий“, което година по-късно се обединява с Царибродското бежанско читалище от София. След Втората световна война е създадена библиотека „Христо Смирненски“, която дълги години продължава да работи като част от Центъра за култура в Цариброд, а през 1996 г. се обособява като самостоятелно общинско ведомство. През 2004 г. библиотеката започва да носи името на Детко Петров – известен писател с потекло от Царибродско. Като независима институция, тя разширява дейността си и към нея е открита музейна сбирка. През 1996 г. институцията започва да се занимава и с издателска дейност, а от

2000 до 2015 г. към нея работи и поетична работилница, чиито членове са най-малките читатели на библиотеката – талантливи деца, които обичат да пишат, рисуват, рецитират и да се занимават с актьорско майсторство. Резултат от дейностите на работилницата са седемнадесет сборника с литературни творби на деца на сръбски и български език, десетки пиеси и изложби, телевизионни предавания „Клинции хлапета“ и „Попонайци“, много награди от литературни конкурси в Сърбия и България. Библиотеката е организатор на редица литературни програми, срещи с автори, конференции, изложби. Задачата ѝ е да установява връзки със сродни институции в България, да организира програми за насърчаване и запазване на българския език и култура, да запознава местната общност с развитието и теченията в съвременната българска литература. Народната библиотека „Детко Петров“ в Цариград има колекция от около 40 000 книги, от които 15 000 са на български език.

16 2 март 2020 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 155-годишнината от рождението на известния български писател, общественик и политик Тодор Генчов Влайков (13.02.1865–28.03.1943).

16 11 март 2020 г. по случай предстоящата 170-годишнина от рождението на Патриарха на българската литература Иван Минчев Вазов (27.06.1850–22.09.1921), действителен (1881) и почетен член (1921) на БАН, Централната библиотека започна да представя някои от най-ранните издания на негови произведения, съхранявани във фонда на библиотеката.

22 април 2020 г. се навършиха 100 години от рождението на академик Валери Петров (22.04.1920-27.08.2014) – един от духовните стълбове на Отечеството, първомайстор на българската поезия, блестящ преводач от няколко езика, творец, чиито произведения даряват съвременниците в продължение на повече от седем десетилетия с добротворство, благородство, неугасващата нравствена светлина и хармония. За седем десетилетия Валери Петров създава мащабно и ярко творчество. Словото му притежава способност да заличава границата между възможно и

невъзможно, измислица и зрима реалност. Валери Петров е хармонична мярка за нравственост – нравственост към собственото творчество, нравствено отношение към великата традиция на българската поезия, нравственост на социалната позиция. С цялата си същност на човек и гражданин, с лириката и сатирата си, със своите пиеси и киносценарии, с есетата и многобройните си стихотворни преводи поетът се противопоставяше на замислието и разединението в обществото. Неговите оръжия бяха любовта, състраданието, милосърдието, добротворството. Като действителен член на Българската академия на науките Валери Петров продължава традицията на редица ярки творци, които през 150-годишната история на Академията защитават и издигат нейния престиж и работят самоотвержено и безкористно на ползу роду.

Добрите писма

Толкова радост извика
писмото с добри новини!
Гледам клеймото на плика
и пътя му смятам във дни.

Мисля си: значи, когато
бях вчера така натъжен,
листчето, с радост богато,
е вече летяло към мен.

Значи, така ни се струва
понякога черен светът.
Хора, недейте тъгува –
добрите писма са на път!

ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2020)

Стефка Хрусанова, E-mail: hruanova.st@cl.bas.bg

01 март

5 г. от смъртта на АНАТОЛИЙ АЛЕКСЕЕВИЧ ЛОГУНОВ
(30.12.1926–01.03.2015), руски ядрен физик.

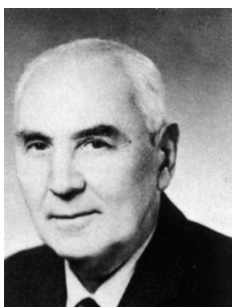
Чуждестранен член (1979).

05 март

105 г. от рождението на ВЕНКО МИЛАНОВ МАРКОВСКИ
(05.03.1915–07.01.1988), поет.

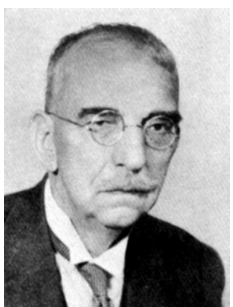
Академик (1979).

06 март

50 г. от смъртта на ДИМИТЪР ЦОЛОВ МАРИНОВ
(28.07.1896–06.03.1970), архитект.

Член-кореспондент (1961).

07 март

65 г. от смъртта на ГЕОРГИ НИКОЛОВ БОНЧЕВ
(06.08.1866–07.03.1955), геолог.

Дописен член (1898), действителен член (1900).

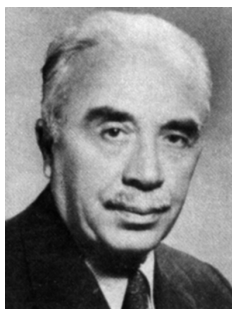
09 март

40 г. от смъртта на ЕВГЕНИЙ МИХАЙЛОВИЧ ЖУКОВ
(23.10.1907–09.03.1980), руски историк, изтоковед.

Чуждестранен член (1969).

10 март
90 г. от рождението на ЧУДОМИР ХРИСТОВ ГОЛЕМИНОВ
(10.03.1930–25.12.2013), юрист.
Член-кореспондент (1989), академик (1997).

12 март
30 г. от смъртта на ПЕТЪР НИКОЛОВ ХРИСТОВ
(27.06.1894–12.03.1990), фармаколог.
Член-кореспондент (1958).

13 март
85 г. от смъртта на ЯН МИХАЛ ЙОРДАН РОЗВАДОВСКИ
(07.12.1867–13.03.1935), полски езиковед-славист.
Чуждестранен член (1926).

15 март
90 г. от рождението на ЖОРЕС ИВАНОВИЧ АЛФЬОРОВ
(15.03.1930–01.03.2019), руски физик.
Чуждестранен член (2001).

15 март
25 г. от смъртта на ИВАН ХРИСТОВ КОВАЧЕВСКИ
(10.05.1904–15.03.1995), фитопатолог.
Член-кореспондент (1961).

16 март

20 г. от смъртта на АЗАРЯ ПРИЗЕНТИ ПОЛИКАРОВ
(09.10.1921–16.03.2000), философ, физик и науковед.
Член-кореспондент (1967), академик (1984).

19 март

120 г. от рождението на ЖАН ФРЕДЕРИК ЖОЛИО-КЮРИ
(19.03.1900–14.08.1958), френски ядрен физик и химик, общественик.
Чуждестранен член (1947).

20 март

55 от смъртта на СТЕФАН ЦАНКОВ СТАНЧЕВ
(04.07.1881–20.03.1965), богослов, юрист.
Дописен член (1924), действителен член (1932).

20 март

30 г. от смъртта на ХРИСТО ЯНКОВ ХРИСТОВ
(12.06.1915–20.03.1990), физик.
Член-кореспондент (1952), академик (1961). Заместник-председател
на БАН (1973–1976).

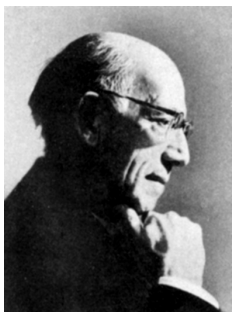

22 март

110 г. от рождението на ЛЮБОМИР ДИМИТРОВ АНДРЕЙЧИН
(22.03.1910–03.09.1975), езиковед.
Член-кореспондент (1952).

23 март
140 г. от рождението на ФРАНЦЕ КИДРИЧ
(23.03.1880–11.04.1950), словенски литературовед-славист.
Чуждестранен член (1947).

23 март
130 г. от рождението на АНДРЕЙ АНАСТАСОВ СТОЯНОВ
(23.03.1890–29.09.1969), пианист, композитор и музикален педагог.
Редовен член (1942).

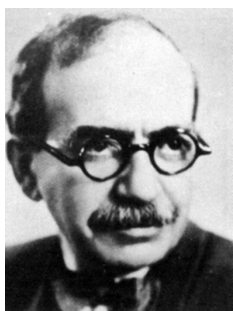
25 март
120 г. от рождението на ВЕСЕЛИН ИВАНОВ БЕШЕВЛИЕВ
(25.03.1900–09.09.1992), филолог, историк и епиграф.
Извънреден член (1941).

30 март
35 г. от смъртта на ИНОКЕНТИЙ ПЕТРОВИЧ ГЕРАСИМОВ
(09.12.1905–30.03.1985), руски физикогеограф.
Чуждестранен член (1958).

30 март
120 г. от рождението на ДИМИТЪР ДИМИТРОВ КАДАНОВ
(30.03.1900–07.10.1982), анатом и антрополог.
Член-кореспондент (1958).

30 март

140 г. от рождението на СТЕФАН ЛАЗАРОВ КОСТОВ
(30.03.1880–27.09.1939), етнограф, драматург.
Дописен член (1929).

01 април

100 г. от рождението на ЕВГЕНИ ГЕОРГИЕВ МАТЕЕВ
(01.04.1920–04.06.1997), икономист, държавен и обществен деец.
Член-кореспондент (1951), академик (1967).

02 април

25 г. от смъртта на ХАНЕС УЛОФ ЙОСТА АЛФВЕН
(30.05.1908–02.04.1995), шведски астрофизик – електроника, физика,
астрофизика.
Чуждестранен член (1974).

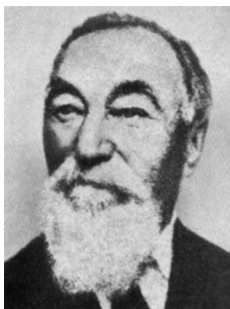
02 април

115 г. от рождението на ВЛАДИМИР ЕВТИМОВ ТОПЕНЧАРОВ
(02.04.1905–31.07.1997), журналист, историк, обществено-политически
деец.
Академик (1974).

02 април

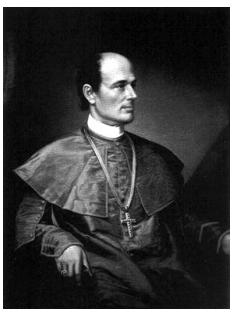
115 г. от рождението на ВАСИЛ ЦАНКОВ ЦАНКОВ
(02.04.1905–25.08.1986), геолог.
Член-кореспондент (1967).

04 април
80 г. от смъртта на СТОЯН ИВАНОВ БРЪНЧЕВ
(13.02.1864–04.04.1940), лесовъд.
Дописен член (1898), действителен член (1900).

06 април
5 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР ИВАНОВ ДЕРЖАНСКИ
(10.02.1933–06.04.2015), физик.
Член-кореспондент (1995), академик (2008).

08 април
115 г. от смъртта на ЙОСИП ЮРАЙ ЦРОСМАЙЕР
(04.02.1815–08.04.1905), хърватски богослов и философ, политик.
Чуждестранен член (1884).

09 април
20 г. от смъртта на ЗАХАРИ МИХАЙЛОВ МЛАДЕНОВ
(23.05.1919–09.04.2000), ветеринарен патолог.
Член-кореспондент (1979), академик (1995).

10 април
5 г. от смъртта на ПАНАЙОТ РАНКОВ БОНЧЕВ
(31.12.1933–10.04.2015), химик.
Член-кореспондент (1995), академик (2003).

10 април
80 г. от рождението на МИХАИЛ ГЕОРГИЕВ ВИДЕНОВ
(10.04.1940), езиковед.
Член-кореспондент (2004), академик (2008).

10 април
80 г. от рождението на МАТЕЙ ДРАГОМИРОВ МАТЕЕВ
(10.04.1940–25.07.2010), физик.
Академик (2003).

10 април
65 г. от смъртта на ГЕЗА ФЕХЕР
(04.08.1890-10.04.1955), унгарски археолог, историк, антрополог,
филолог-византолог и тюрколог.
Чуждестранен член (1943).

11 април
70 г. от смъртта на ФРАНЦЕ КИДРИЧ
(23.03.1880–11.04.1950), словенски литературовед-славист.
Чуждестранен член (1947).

12 април
5 г. от смъртта на ХЕНРИЕТА ТОДОРОВА ВАЙСОВА
(25.02.1933-12.04.2015), историк, археолог.
Член-кореспондент (2004).

15 април

110 г. от рождението на АНГЕЛ ТОНЧЕВ БАЛЕВСКИ

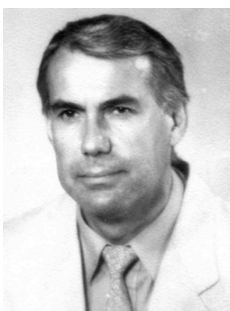
(15.04.1910–15.09.1997), машинен инженер, специалист по материалознание и технология на машиностроителните материали, общественик. Член-кореспондент (1952), академик (1967). Председател (1968–1988) и почетен председател на БАН (1988–1991).

15 април

160 г. от рождението на ИВАН ИВАНОВ ФИЧЕВ

(15.04.1860–18.11.1931), военен историк, общественик, дипломат. Дописен член (1898), действителен член (1900).

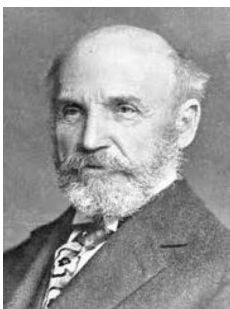

19 април

85 г. от рождението на СТОИЛ ПЕШЕВ СТОИЛОВ

(19.04.1935), физикохимик.

Член-кореспондент (2004).

20 април

165 г. от рождението на ЙОЗЕФ ЗУБАТИ

(20.04.1855–21.03.1931), чешки езиковед.

Чуждестранен член (1926).

21 април

45 г. от смъртта на ЛЮСИЕН ГОДО

(11.10.1887–21.04.1975), белгийски математик.

Чуждестранен член (1974).

21 април

40 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР ИВАНОВИЧ ОПАРИН
(18.02.1894–21.04.1980), руски биолог, биохимик.
Чуждестранен член (1952).

22 април

100 г. от рождението на ВАЛЕРИ НИСИМОВ ПЕТРОВ
(22.04.1920–27.08.2014), поет, драматург, сценарист и преводач.
Академик (2003).

24 април

170 г. от рождението на СВЕТОСЛАВ НИКОЛОВ МИЛАРОВ
(САПУНОВ)
(24.04.1850–15.07.1892), писател, публицист.
Редовен член (1884).

24 април

10 г. от смъртта на РАДОЙ ПЕТРОВ ПОПИВАНОВ
(09.08.1913–24.04.2010), лекар – биолог и генетик, държавен и обществен деец.
Член-кореспондент (1967), академик (1974).

24 април

110 г. от рождението на ТИТКО НИКОЛОВ ЧЕРНОКОЛЕВ
(24.04.1910–19.08.1965), аграрикономист, обществено-политически деец.
Член-кореспондент (1958). Главен научен секретар на БАН (1959–1961).

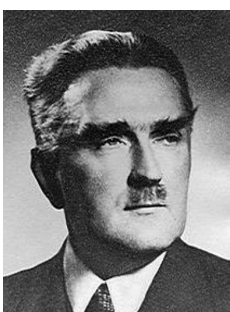
26 април
65 г. от рождението на ИВАНКА ЙОРДАНОВА ГЕРГОВА
(26.04.1955), изкуствовед.
Член-кореспондент (2015).

26 април
60 г. от смъртта на СТРАШИМИР ГЕОРГИЕВ ДИМИТРОВ
(10.08.1892–26.04.1960), геолог-минералог.
Академик (1947). Заместник-председател на БАН (1959–1960).

26 април
45 г. от смъртта на ЮЛИУС ДОЛАНСКИ
(23.02.1903–26.04.1975), чешки литературовед-славист.
Чуждестранен член (1963).

27 април
75 г. от смъртта на ГЕРХАРТ РОДЕНВАЛД
(16.10.1886–27.04.1945), немски археолог.
Чуждестранен член (1943).

29 април
85 г. от смъртта на ВЛАДИМИР ДИМИТРОВ МОЛЛОВ
(04.07.1873–29.04.1935), юрист, общественик и държавен деец.
Действителен член (1906). Дарител на БАН.

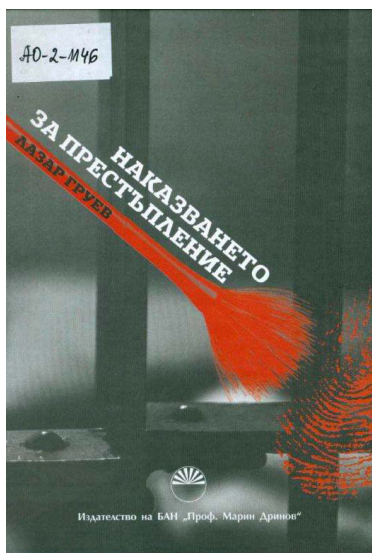

30 април

115 г. от смъртта на ПЕТЪР ГЕНЧЕВ (ГИНЧЕВ) ШКИПЪРНЕВ (1843–30.04.1905), богослов, просветен и обществен деец.

Дописен член (1882), редовен член (1884). Деловодител на Привременния управителен комитет (1882–1884) и ревизор на БКД (1898).

**КНИГИ ОТ АКАДЕМИЧНОТО ИЗДАТЕЛСТВО „ПРОФ. МАРИН ДРИНОВ“,
ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkana@cl.bas.bg**

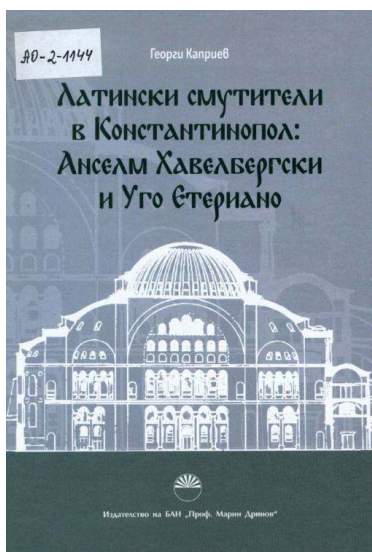

ГРУЕВ, Лазар. Наказването за престъпление / Лазар Груев ;
Науч. ред. проф. д-р Пламен Панайотов. – София : Акад.
изд. „Проф. Марин Дринов“, 2020. 197 с. : Библиогр.
с. 263-191.

ISBN 9786192450144

System number [000578526]

Темата има своите корени и основание във философията на наказателното право, своето съдържание в действащите норми в тази област и своето бъдеще – в необходимите промени в законодателството. Книгата е предназначена не само за юристи, изкушени от наказателното право, но и за по-широк кръг читатели, на които проблемите при наказването на престъпление не са чужди. Лазар Груев е автор на шест монографии, учебни помагала, множество студии и статии, някои от които публикувани в Германия.

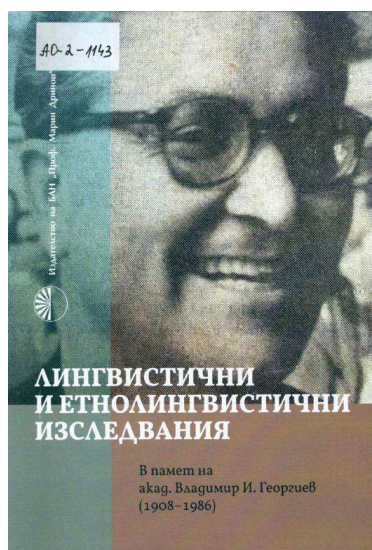

КАПРИЕВ, Георги. Латински смутители в Константинопол :
Анселм Хавелбергски и Уго Етериано / Георги Каприев. –
София : Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“, 2020. 251 с. :
Бел. под линия ; Показалец на имената с. 238-251 ;
Библиогр. с. 225-235.

ISBN 9786192450236

System number [000578531]

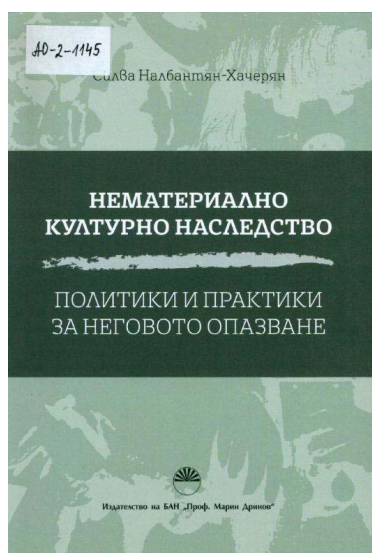
Изследването е насочено към два различни периода на XII в., през които протичат философски и богословски дебати между латински и византийски мислители в Константинопол. Същинската част от изследването проследява Константинополските дебати между Анселм Хавелбергски през 1136 и 1155 г. и Константинополските дискусии на Уго Етериано, намерили отражение в съчиненията му, писани през 60-те и 70-те години. Погледът е насочен към византийския културен модел и следи неговите реакции на техните намеси.

ЛИНГВИСТИЧНИ и етнолингвистични изследвания : В памет на акад. Владимир И. Георгиев (1908–1983) / Ред. кол. Василка Тъпкова-Заимова и др. – 2. изд. – София : Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“, 2020. [247] с. : с ил. ; Библиогр. и бел. след всяка тема.
ISBN 9786192450151
System number [000578087]

Акад. Владимир И. Георгиев е български езиковед със световна известност и признание, оставил значими изследвания преди всичко в областта на индоевропейското езикознание с особен оглед към старите езици на Балканския полуостров и Средиземноморието, на общото, славянското и балканското езикознание, на етимологията и историята на българския език. Той е и авторитетен участник в обществения живот у нас, член-кореспондент на няколко чуждестранни академии на науките и почетен

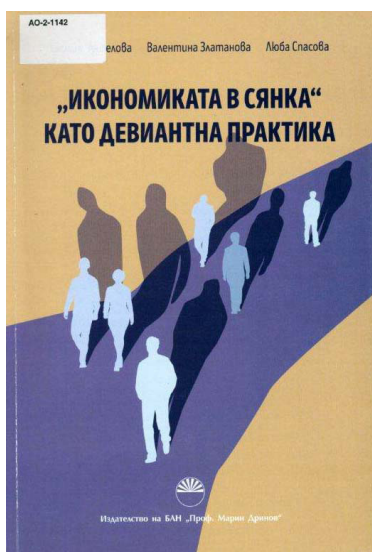
доктор на няколко университета. Книгата, посветена на него, съдържа редица научни статии от български и чуждестранни специалисти в областта на езикознанието.

НАЛБАНТЯН-ХАЧЕРЯН, Силва. Нематериално културно наследство – политики и практики за неговото опазване – София : Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“, 2019. 221 с. : фиг. ; Библиогр. с. 202-220.
ISBN 9786192450199
System number [000578525]

Монографията е първи опит да се разработи темата за опазването на нематериалното културно наследство чрез формално и неформално образование, както и да се представят политиките и практиките в тази област. На основата на проведено емпирично изследване е доказана необходимостта от създаване на национална програма за тази цел, чрез която да се насърчава образованието и възпитанието в тази сфера. В резултат на извършения анализ на действащи регионални, областни и общински стратегии, планове и програми за развитие е очертана

необходимостта от по-ефективно опазване на регионално и местно равнище, като са набелязани конкретни практически мерки в тази посока. Книгата е подходяща за студенти, изследователи и за всички, които имат отношение към разработената в нея тематика.

ЧЕНГЕЛОВА, Емилия. „Икономиката в сянка“ като девиантна практика / Емилия Ченгелова, Валентина Златанова, Люба Спасова. – София : Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“, 2019. 379 с. : Библиогр. с. 353-360. ISBN 9786192450113 System number [000578089]

Настоящата книга е резултат от изпълнението на колективен научноизследователски проект, реализиран през периода 2016–2019 г. от екип учени от Института за изследване на общества и знанието при БАН. Коментиранияте емпирични данни са събрани чрез национално представително изследване сред населението на България (15+ г.) на тема „Сенчестите икономически практики като специфични форми на девиантно поведение“. Книгата може да се използва като допълнителна литература и учебно помагало при

обучението на докторанти и студенти по социология, психология, държавна администрация, мениджмънт и широк кръг от социални и икономически специалности. Предвид значимостта на направените изводи, монографията би могла да бъде полезна както за научната колегия и най-вече за изследователите на девиантното поведение и „икономиката в сянка“, така и за широк кръг социални учени и за управленската практика.